

RĪGAS ZIEPNIEKKALNA VIDUSSKOLA

Ozolciema iela 26, Rīgā, LV-1058, tālrunis 67670722, 67675805, fakss 67670722, e-pasts: rzvs@riga.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

R ī g ā

12.09.2019.

Nr.VSZ-19-22-nts

Izglītojamo drošības noteikumi

Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 72.panta pirmās daļas 1.punktu un 2009.gada 24.novembra Ministru kabineta noteikumi Nr.1338 „Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos” 7.punktu

Noteikumi nosaka Rīgas Ziepniekkalna vidusskolas (turpmāk – skola) mācību norises drošības un darba aizsardzības prasības izglītojamiem, izglītības iestādes personālam un apmeklētājiem, ievērojot noteikto kārtību šādos dokumentos:

- 1.1. evakuācijas plāns;
- 1.2. iekšējās kārtības noteikumi;
- 1.3. drošības noteikumu kopums par rīcību konkrētos apstākļos un situācijās:
 - 1.3.1. ugunsdrošības noteikumi (pielikums Nr.1);
 - 1.3.2. elektrodrošības noteikumi (pielikums Nr.2);
 - 1.3.3. pirmās palīdzības sniegšanas noteikumi (pielikums Nr.3);
 - 1.3.4. par drošību pastaigās, ekskursijās un pārgājienos (pielikums Nr.4);
 - 1.3.5. ceļu satiksmes noteikumi (pielikums Nr.5);
 - 1.3.6. par drošību mācību kabinetos un telpās, kurās ir iekārtas un vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību šādos mācību kabinetos:
2. Saskaņā ar darba aizsardzības normatīvo aktu prasībām, kas attiecas uz izglītības iestādes darbinieku drošu nodarbināšanu, papildus šo noteikumu 1.punktā minētajiem dokumentiem, izglītības iestādes nodrošina, lai darbinieki tiktu instruēti un apmācīti darba aizsardzības jomā, kas attiecas uz darbinieka darba vietu vai mācību vidi un darba veikšanu vai mācību procesu. Darbinieku instruktāžu un apmācību pielāgo darba (mācību) vides riska pārmaiņām un periodiski atkārtoti.
3. mācību priekšmetu pedagogi izglītojamos iepazīstina ar evakuācijas plānu, iekšējās kārtības noteikumiem, drošības noteikumiem un instrukcijām darba aizsardzībā šādā kārtībā:
 - 3.1. ar iekšējās kārtības noteikumiem, ugunsdrošību, elektrodrošību, pirmās palīdzības sniegšanu un evakuācijas plānu - katra mācību gada septembra mēnesī;

- 3.2. ar drošības noteikumiem mācību kabinetos un telpās - ne retāk kā divas reizes mācību gadā un katru reizi pirms tādu jaunu darbību uzsākšanas, kuras var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību;
- 3.3. ar drošības noteikumiem pastaigās, ekskursijās un pārgājienos, ceļu satiksmes noteikumiem - pirms katras pastaigas, ekskursijas un pārgājiena;
- 3.4. instruktāžu un apmācību, kas tieši attiecas uz darba (mācību) vietu un izpildi, veic, uzsākot darbu (mācības), mainoties tā raksturam vai apstākļiem, ieviešot jaunu vai mainot iepriekšējo darba (mācību) aprīkojumu un ieviešot jaunu tehnoloģiju.
4. Izglītojamo iepazīstināšanu ar evakuācijas plānu, iekšējās kārtības noteikumiem un drošības noteikumiem reģistrē klases vai grupas žurnālā, vai citā skolas noteiktā dokumentā. Izglītojamais, atbilstoši spējām un prasmēm to apliecina ar ierakstu „iepazinos”, norādot datumu, un parakstu.
5. Pirms došanās ekskursijā vai pārgājienā atbildīgais pedagogs direktorei iesniedz rakstisku informāciju, kurā norādīts pārgājiena vai ekskursijas mērķis, maršruts, ilgums, dalībnieku saraksts, vecums, pārvietošanās veids, nakšņošanas vieta, saziņas iespējas un pirmās palīdzības sniegšanas iespējas.
6. Atbildīgais pedagogs ne vēlāk kā trīs dienas pirms došanās ekskursijā vai pārgājienā informē vecākus vai viņu likumiskos pārstāvjus (turpmāk - Vecāki) par pārgājiena vai ekskursijas mērķi, maršrutu, ilgumu, pārvietošanās veidu, nakšņošanas vietu, saziņas iespējām un pirmās palīdzības sniegšanas iespējām.
7. Pirms katra pasākuma atbildīgais pedagogs pārliecinās par telpu un tehniskā nodrošinājuma piemērotību, atbilstību ekspluatācijas un drošības prasībām, kā arī saskaņo ar direktores vietnieku audzināšanas darbā pasākuma plānu. Plānā norāda pasākuma norises laiku, vietu, aptuveno dalībnieku skaitu un veicamos drošības pasākumus.
8. Skolas direktore pasākuma rīkošanu, ja nepieciešams, saskaņo ar vietējo pašvaldību un informē pašvaldības vai Valsts policiju par pasākuma norises laiku un vietu.
9. Detalizētas drošības un aizsardzības prasības noteiktas šo noteikumu pielikumos.

Direktore

A. Račkovska

Ugunsdrošības noteikumi

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka ugunsdrošu Rīgas Ziepniekkalna vidusskolas ēku ekspluatāciju (Rīgā Ozolciema ielā 26 un Īslīces ielā 4), ugunsdrošības prasības, kas jāievēro iestādes darbiniekiem, izglītojamiem un apmeklētājiem (turpmāk visi kopā – personāls), un rīcību ugunsgrēka gadījumā.
2. Noteikumi izstrādāti saskaņā ar Ministru kabineta 2016. gada 16.aprīļa noteikumu Nr. 238 „Ugunsdrošības noteikumi” prasībām.
3. Izglītības iestādes ēkas ir apgādāta ar ugunsdrošības signalizāciju, ar pulveru ugunsdzēsšanas aparātiem, kuri izvietoti ēkas stāvos un atsevišķos mācību un darba kabinetos.
4. Skolas ēkām ir izstrādāti un apstiprināti evakuācijas plāni ugunsgrēka izcelšanās gadījumā, to grafiskie zīmējumi izvietoti katrā no ēkas stāviem. Visi evakuācijas ceļi tiek uzturēti atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 16.aprīļa noteikumu Nr. 238 „Ugunsdrošības noteikumi” prasībām.
5. Izglītības iestādes izglītojamie un darbinieki tiek instruēti ugunsdrošības jautājumos, šo faktu apliecinot ar parakstiem instruktāžu reģistrācijas žurnālos.

II. Ugunsdrošības ievērošanas nosacījumi

6. Par ugunsdrošības noteikumu ievērošanu iestādē atbild norīkota persona (turpmāk – atbildīgais par ugunsdrošību). Pārējais skolas personāls ir atbildīgs par ugunsdrošību katrs savā darba (mācību) vietā.
7. Atbildīgā par ugunsdrošību objektā pienākumos ietilpst:
 - 7.1. organizēt darbu iestādes ugunsdrošībā;
 - 7.2. veikt ugunsdrošības instruktāžas;
 - 7.3. uzraudzīt ugunsdrošības signalizāciju, nepieciešamības gadījumā nodrošināt apkalpojošā dienesta ierašanos objektā;
 - 7.4. nodrošināt ugunsdzēsšanas aparātu savlaicīgu pārbaudi un pārpildīšanu;
 - 7.5. nodrošināt Valsts ugunsdrošības uzraudzības dienesta inspektora noteikto ugunsdrošības pasākumu izpildi.
8. Izglītības iestādes personāla (tostarp izglītojamo) pienākumi ugunsdrošībā ir:
 - 8.1. apgūt un ievērot noteiktās ugunsdrošības prasības;
 - 8.2. uzturēt kārtībā savu darba (mācību) vietu;
 - 8.3. nepieļaut darbības, kas varētu izraisīt ugunsgrēku (smēķēt tam neparedzētās vietās, lietot atklātu uguni u.c. darbības);
 - 8.4. izmantot tikai tās elektroiekārtas, kuras ir paredzētas tiešo darba (mācību) pienākumu veikšanai un ir lietošanas kārtībā, ievērot to lietošanas noteikumus;
 - 8.5. mācēt pielietot esošos ugunsdzēsšanas līdzekļus un inventāru;
 - 8.6. izceļoties ugunsgrēkam, nekavējoties ziņot ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālr. 112;
 - 8.7. veikt visus iespējamus pasākumus cilvēku un materiālo vērtību evakuācijai, ugunsgrēka likvidēšanai.
9. Skolas ēkas telpu un tai pieguļošās teritorijas uzturēšana ugunsdrošā kārtībā paredz šādus aizliegumus:
 - 9.1. izmantot nestandarta sildierīces un citas elektroierīces;
 - 9.2. elektroietaisēs izmantot nestandarta drošinātājus un to kustošos ieliktnus, un citas nestandarta detaļas;

- 9.3. atstāt bez uzraudzības ieslēgtas elektroiekārtas;
- 9.4. ekspluatēt bojātu elektroiekārtu, izmantot vadus un kabeļus ar bojātu izolāciju;
- 9.5. aizkraut avārijas izejas, ceļus un pieejas ugunsdzēsšanas līdzekļiem;
- 9.6. veikt izmaiņas telpu plānojumā un funkcionālajā izmantojumā, kas neatbilst ugunsdrošības prasībām;
- 9.7. izmantot tehniskos stāvus (bēniņus un pagrabtelpas), kāpņu telpas un rezerves izejas materiālu un priekšmetu uzglabāšanai;
- 9.8. izmantot apgaismes ierīces vai dekoratīvos priekšmetus ar atklātu uguni,
- 9.9. ienest un uzglabāt, kā arī telpu uzkopšanai izmantot viegli uzliesmojošus šķidrumus un degošus šķidrumus.
10. Iestādes ēkas pagalmiem un pieguļošai teritorija ir sakārtota un regulāri tiek veikta tās uzkopšana no dažādiem materiāliem, atkritumiem un gružiem. Teritorijā aizliegts kurināt ugunsiskus, dedzināt atkritumus, pērno zāli un veikt citas darbības ar atklātu uguni.
11. Mācību kabinetos aizliegts dedzināt brīnumsvecītes, vaska vai stearīna sveces bez pedagogu klātbūtnes. Aizliegts rotāt egli ar viegli uzliesmojošām rotallietām un vati. Papildus nosacījumi ugunsdrošībai izglītības iestādē saskaņā ar Ministru kabineta 2016. gada 16. aprīļa noteikumiem Nr. 238 „Ugunsdrošības noteikumi”:
 - 11.1. izglītības iestādes telpās, izņemot laboratoriju, aizliegts glabāt uzliesmojošus šķidrumus, kā arī lietot atklātu uguni;
 - 11.2. dežurējošajam personālam ir aktuāla informācija par izglītības iestādē pa nakti paliekošo cilvēku skaitu un viņu izvietojumu;
 - 11.3. strādāt laboratorijā ar bīstamām vielām, elektroierīcēm un sildierīcēm atļauts tikai pedagoga vai laboranta vadībā;
 - 11.4. darbus, kuru laikā iespējama degtspējīgu tvaiku vai gāzu izdalīšanās, veic ventilējamās skapjos;
 - 11.5. izglītības iestāžu laboratorijās un noliktavās bīstamās vielas uzglabā aizslēdzamos skapjos. Šo skapju atslēgas atrodas pie pedagogiem vai laborantiem.
 - 11.6. mācību darbnīcās pēc katras nodarbības aizvāc degtspējīgus atkritumus un slaukamos materiālus. Galdnieku darbnīcās uzglabā ne vairāk kā vienai dienai nepieciešamo materiālu daudzumu;
 - 11.7. pedagogs pēc nodarbībām apskata telpas un atvieno elektroierīces.

III. Ugunsdrošības līdzekļi

12. Ugunsdzēsības inventārs un ugunsdzēsšanas aparāti tiek glabāti šim nolūkam sagatavotās, redzamās un viegli pieejamās vietās (gaitenšos, pie iekšējiem ugunsdzēsšanas ūdensvada krāniem, lielākās darba (mācību) telpās), atbilstoši tehniskās ekspluatācijas noteikumiem. Šīs vietas apzīmē ar norādījuma zīmēm. Uz ugunsdzēsības aparāta korpusa ir informatīva uzlīme, kurā norādīts aparāta tips, pildījuma veids, aparāta uzdevums, iedarbības kārtība, derīguma termiņš u.c.
13. Tiek nodrošināta netraucēta piekļūšana pie ugunsdrošības līdzekļiem.
14. Ugunsdrošības līdzekļi tiek uzturēti lietošanas kārtībā. Obligāti nodrošina to nomaiņu vai remontu bojājumu gadījumā. Ugunsdzēsamos aparātus drīkst pārbaudīt, uzpildīt un remontēt tikai licencētos uzņēmumos.
15. Aukstajā gadalaikā neapkurinātajās telpās un teritorijā novieto ugunsdzēsamos aparātus, kuru ekspluatācijas noteikumi pieļauj to ekspluatāciju jebkurā gadalaikā.
16. Aizliegts izmantot ugunsdzēsšanas līdzekļus citiem nolūkiem.
17. Pielietojot ugunsdzēsamo aparātu liesmas noslāpēšanai, aizliegts aparāta sprauslu (smidzinātāju) vērst virzienā, kur atrodas cilvēki.
18. Aizliegts ar ķīmiskajiem un putu aparātiem dzēst elektroiekārtas, par kurām nav zināms, vai tās atrodas zem sprieguma.

IV. Rīcība ugunsgrēka izcelšanās gadījumā

19. Ja izcēlies ugunsgrēks, ikvienam (izglītojamais ziņo jebkuram iestādes darbiniekam vai pieaugušajam) savu iespēju robežās ir pienākums ziņot par to iestādes vadībai un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālr. 112, nosaucot precīzu objekta adresi, ugunsgrēka izcelšanās vietu, savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru, pārtraucot cilvēku iekļūšanu objektā.
20. Par ugunsgrēka izcelšanos iestādē paziņo ar garu, 3 reizes atkārtotu zvana signālu un mutiski.
21. Ugunsgrēka izcelšanās gadījumā visi pamet objektu. Nekavējoties tiek veikta izglītojamo, personāla un apmeklētāju evakuācija no ugunsgrēka zonas, organizēta materiālo vērtību evakuācija un aizsardzība. Skolas darbinieki, novērtējot apstākļus savai un citu ugunsdrošībai, ugunsgrēka izcelšanās brīdī ir tiesīgi veikt ugunsgrēka dzēšanu ar visiem iespējamiem līdzekļiem, līdz brīdim, kad to pārņem Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki.
22. Iestādes direktors (vadība) un atbildīgais par ugunsdrošību iespēju robežās veic šādas darbības, lai novērstu ugunsgrēka izplatīšanos:
- 22.1. organizē elektroenerģijas atslēgšanu;
- 22.2. norīko personālu ugunsdzēsības dienesta sagaidīšanai, lai norādītu īsāko ceļu līdz ugunsgrēka izcelšanās vietai un iekšējā ugunsdzēsības ūdens sistēmas krāniem;
- 22.3. brīdina cilvēkus, kuri piedalās ugunsgrēka dzēšanā, par iespējamām traumām (ēku konstrukciju iebrukšana, elektriskās strāvas iedarbība, saindēšanās, apdegumi);
- 22.4. organizējot cilvēku evakuāciju, dara visu, lai novērstu iespējamo panikas izcelšanos. Evakuācijas kārtību nosaka atkarībā no ugunsgrēka izcelšanās vietas un avārijas izeju izvietojuma. Primāri tiek evakuēti visi izglītojamie.
- 22.5. organizē telpu pārbaudi, vai nav palikuši cilvēki, kuri piedalījās ugunsgrēka dzēšanas darbos un evakuācijas pasākumā;
- 22.6. pēc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieku ierašanās objektā, persona, kura organizēja primāros ugunsdzēsības pasākumus, informē glābšanas dienestu par ugunsgrēka izcelsmes vietu, uguns izplatīšanos virzienu, objekta specifiskajām īpatnībām (augstas temperatūras, degšanas produktu un ūdens bīstamo iedarbību uz aparāturu, dokumentiem u.c.) un tālāk darbojas ugunsgrēka dzēšanas un glābšanas darbu vadītāja vadībā, un rīkojas pēc viņa norādījumiem.
23. Pedagogiem ugunsgrēka dzēšanas laikā ir pienākums:
- 23.1. ja nepieciešams, savu iespēju robežās piedalīties cilvēku un materiālo vērtību evakuācijā;
- 23.2. pildīt vadības rīkojumus, kuri vada glābšanas darbus līdz brīdim, kad ierodas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki;
- 23.3. ievērot Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieku norādījumus;
24. Glābjasoties pašam vai glābjot kādu no stipri piedūmotas telpas, elpošanai izmantot samitrinātu kabatas lakatiņu vai virzīties rāpus, turot galvu pēc iespējas zemāk, kur vēl ir saglabājies elpošanai derīgs gaiss;
25. Vajadzības gadījumā jāizsauc uz objektu neatliekamās medicīniskās palīdzības un avārijas dienesti.
26. Ugunsdzēsības un glābšanas dienests jāizsauc arī tādā gadījumā, ja aizdegšanās novērsta pašu spēkiem, jo gruzdēšanas perēklis var palikt apslēptās vietās, un pēc laika ugunsgrēks var atkārtoti izcelties jau lielākos apmēros.

V. Noslēguma jautājumi

27. Ikvienas personas pienākums ir ar savu darbību nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos.
28. Izglītojamo un personāla pienākums ir apgūt ugunsdrošības kārtību ikgadējā darbinieku instruktāžā un ievērot to.
29. Gadījumos, ja pārkāpti ugunsdrošības noteikumi un darbinieka vainojamas rīcības dēļ ir izcēlies ugunsgrēks, vainīgais tiek saukts pie atbildības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Elektrodrošības noteikumi

I. Vispārīgie jautājumi

1. Elektrodrošības noteikumi (turpmāk – noteikumi) nosaka darba drošības prasības par vispārīgiem elektrodrošības jautājumiem, strādājot ar elektroiekārtām Rīgas Ziepniekkalna vidusskolā.
2. Atbildīgs par šo noteikumu prasību nodrošināšanu izglītības iestādē ir izglītības iestādes vadītājs un viņa norīkota atbildīgā persona par elektrodrošību, kā arī ikviens izglītības iestādes darbinieks, kurš strādā ar elektroiekārtām.
3. Strādājot ar elektroiekārtām, nepieciešams zināt:
 - 3.1. elektrodrošības, darba drošības vispārīgās prasības;
 - 3.2. elektriskās strāvas iedarbības veidus un iedarbību ietekmējošos faktorus;
 - 3.3. darbā (mācībās) nepieciešamo elektroiekārtu drošas lietošanas metodes;
 - 3.4. elektroiekārtu ugunsdrošības prasības.
4. Izglītības iestādes izglītojamie un personāls tiek instruēts elektrodrošības jautājumos, šo faktu apliecinot ar parakstiem instruktāžu reģistrācijas žurnālos.
5. Elektriskās strāvas bīstamie un kaitīgie faktori ir elektriskās strāvas trieciens un apdegumi.
6. Bīstamību var palielināt sekojoši apkārtējās vides faktori:
 - 6.1. strāvu vadošas grīdas (metāla, zemes, dzelzsbetona, flīžu, ķieģeļu);
 - 6.2. nepietiekams darba (mācību) vietas apgaismojums;
 - 6.3. elektrostatiskie lauki;
 - 6.4. darbinieka fiziska pārslodze un slikts veselības stāvoklis.
7. Kolektīvie aizsardzības līdzekļi ir:
 - 7.1. brīdinošu zīmju un plakātu izvietošana;
 - 7.2. pietiekams darba (mācību) vietas apgaismojums;
 - 7.3. elektrodrošības instruktāžas.

II. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu (mācības)

8. Pirms darbu (mācību) uzsākšanas vizuāli pārbaudīt darba veikšanai nepieciešamo elektroiekārtu vadu izolāciju, kontaktu savienojumu un slēdžu tehnisko stāvokli.
9. Ieslēgt darbam (mācībām) nepieciešamās elektroiekārtas un pārliecināties par to atbilstošu darbību.
10. Nedrīkst uzsākt darbu, ja konstatēti elektroiekārtu korpusu, vadu izolācijas, kontaktu savienojumu, slēdžu un citi bojājumi.
11. Par atklātajām neatbilstībām ziņo pedagogam vai vadībai, lai novērstu bojājumus.

III. Darba aizsardzības prasības darba (mācību) laikā

12. Strādājot ar elektroiekārtām, nodrošināt, ka elektroiekārtu vadi, savienojumi, kabeļi, kontakti netiek iespiesti (logu, durvju ailēs), saspiesti vai kā citādi deformēti (starp vai zem inventāra, ar citiem priekšmetiem).
13. Nepieļaut elektrisko iekārtu vadu un kabeļu savīšanos, mezglu veidošanos. Aizliegts izmantot bojātas rozetes, nestandarta elektriskās ierīces, atstāt zem sprieguma elektriskos vadus ar neizolētiem galiem, aizliegts veikt citas darbības, kas var radīt elektrodrošības draudus.
14. Aizliegts veikt elektroiekārtu remontdarbus (arī apgaismes ķermeņu spuldžu nomaiņu bez saskaņošanas ar iestādes atbildīgo darbinieku).

15. Aizliegts izmantot elektroiekārtas, kas nav paredzētas darba veikšanai (ūdenssildītājus, elektriskās ūdens sildīšanas spirāles, paštaisītus apgaismes ķermeņus u.c.) bez saskaņošanas ar iestādes atbildīgo darbinieku.

16. Aizliegts ar slapjām rokām ieslēgt un strādāt ar elektroiekārtām.

17. Uz elektroiekārtu korpusiem nenovieto vāzes, puķu podus, krūzes un citus priekšmetus.

IV. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu, un veicamie pasākumi bīstamās situācijās

18. Beidzot darbu, izslēgt elektroiekārtas un sakārtot darba (mācību) vietu.

19. Pēkšņas elektroenerģijas padeves pārtraukuma gadījumos pārtraukt darbu, izslēgt elektroiekārtas un noskaidrot elektroenerģijas padeves atslēgšanas iemeslu.

20. Elektroiekārtu bojājumu gadījumos (dzirksteļošana, dūmu vai liesmas parādīšanās, deguma smaka u.c.) atslēgt iekārtu no tīkla, ziņot skolas vadībai, un pārtraukt darbu līdz bojājumu novēršanai.

Pirmās palīdzības sniegšana izglītības iestādē

1. Ja cietušais smok, stipri asiņo, konstatēti laužti kauli, sūdzas par stiprām sāpēm, atrodas bezsamaņā, guvis elektrotraumu vai plašus apdegumus, vai kā citādi ir aizdomas par nopietnām veselības problēmām, izglītojamais veic šādas darbības:
 - 1.1. nekavējoties paziņo par faktu pedagogam, skolas medicīniskajam personālam vai jebkuram citam pieaugušajam;
 - 1.2. pārtrauc dzīvībai bīstamu faktoru iedarbību;
 - 1.3. ja izglītojamais ir apmācīts pirmās palīdzības sniegšanā, iznes cietušo no bīstamās zonas (ja iespējams), norobežo negadījuma vietu;
 - 1.4. pieaugušais izsauc neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu (tāl. 113).
2. Ņemot vērā izglītojamo un pieaugušo zināšanu līmeni un iespējas konkrētajā gadījumā, negadījuma vietā veicama „ABC shēma”, kas ir neatliekamās rīcības plāns cietušā stāvokļa novērtēšanai, dzīvības glābšanai un uzturēšanai, pārbaudot un veicot šādas darbības:
 - 2.1. samaņā esošam cilvēkam, kurš spēj orientēties laikā, telpā atbild uz jautājumiem, reaģē uz kairinājumu, atbrīvo elpošanas ceļus - degunu, mutes dobumu, rīkli, balseni un elpvadu no svešķermeņiem;
 - 2.2. bezsamaņā esošu cilvēku novieto uz muguras, nepieciešamības gadījumā iztīra mutes dobumu, lai novērstu elpceļu nosprostošanos ar mēli, pielieto dzīvību glābjošu satvērienu (vienas rokas plaukstu novieto uz pieres, otras rokas plaukstu novietot uz apakšžokļa, vienlaicīgi atgāž galvu un izceļ apakšžokli);
 - 2.3. bezsamaņā esošam cilvēkam pārbauda vai viņš elpo, noliecoties pie cietušā, konstatē, vai jūt gaisa plūsmu no elpceļiem uz sava vaiga);
 - 2.4. ja cietušais ir bezsamaņā, bet elpo, tad, lai novērstu mēles aizkrišanu, cietušo novieto uz sāna;
 - 2.5. ja cietušais ir bezsamaņā, bet neelpo arī pēc elpceļu atbrīvošanas, tad nekavējoties veic mākslīgo elpināšanu. Pēc divām savām izelpām pārbauda pulsu uz miega artērijas. Un, ja tas ir sataustāms, tad elpināšanu turpina 10-12 reizes minūtē, pēc katras minūtes pārbaudot pulsu;
 - 2.6. ja pēc divām mākslīgām ieelpām uz miega artērijas nav pulsa, tiek veikta sirds masāža (ar vienas rokas rādītājpirkstu sameklē vietu, kur savienojas ribu loki, uz krūšu kaula, virzienā uz ķermeņa augšdaļu novieto pirmās plaukostas pamatni, tai virsū novieto otru plaukstu, lai pirksti neskartos pie krūšu kurvja);
 - 2.7. veicot sirds masāžu, tiek veikts ass plaukostas pamatnes spiediens, spēcīgs, īslaicīgs, lai krūšu kurvis tiktu saspiests 4-5 centimetri ar frekvenci 80 reizes minūtē;
 - 2.8. Veicot sirds-plaušu atdzīvināšanu, ievēro šādu procedūru:
 - 2.8.1. pēc sirds masāžas 15 reizēm veic 2 mākslīgās elpināšanas;
 - 2.8.2. pēc katriem 4 elpināšanas un sirds masāžas cikliem kontrolē pulsu uz miega artērijas;
 - 2.8.3. ja pulsa nav, turpina sirds-plaušu atdzīvināšanu;
 - 2.8.4. ja pulss ir, kontrolē elpošanu, ja nepieciešams turpina tikai elpināšanu 10-12 reizes minūtē;
 - 2.8.5. ja atjaunojas elpošana, cietušo novieto stabilā sānu guļā.
 - 2.9. Dzīvībai bīstamas asiņošanas gadījumā palīdzība cietušajam tiek sniegta guļus stāvoklī;
 - 2.10. Asiņošanu aptur pietiekoši stipri, uzspiežot asiņojošajai vietai, lai ap asinsvadu esošie audi nospiež asinsvadu, uzliedot spiedošu pārsēju, taču izvairoties no žņauga lietošanas.
3. Pirmās palīdzības sniegšanas aptiecinā satur šādus priekšmetus:
 - 3.1. vienreizējas lietošanas cimdi, ko pielieto, lai pasargātu sevi no inficēšanās ar infekcijām;
 - 3.2. saspraužamās adatas, ko pielieto liela izmēra pārsēja nostiprināšanai;

- 3.3. šķēres, ko izmanto cietušā apgērba pārgriešanai, lai piekļūtu traumētai ķermeņa apdeguma vai asiņojošai brūcei un pārsienamā materiāla griešanai;
- 3.4. mākslīgās elpināšanas maskas vārstulis. Vārstuli pielieto, to novietojot pret savu muti un laižot tam cauri savas izelpas gaisu;
- 3.5. trīsstūrveida plāksteris, ko pielieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;
- 3.6. leikoplasts, ko pielieto pārsēja nostiprināšanai;
- 3.7. brūču plāksteris, ko pielieto nelielu brūču pārsiešanai;
- 3.8. tīklveida pārsējs, ko pielieto pārsiešanas kompreses nostiprināšanai uz brūces;
- 3.9. spiedošā pārsiešanas pakete, ko pielieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;
- 3.10. marles saites, ko pielieto brūču pārsiešanai. Pārsienot lielāku brūci, iepriekš to pārsedz ar pārsiešanas kompresi.

Drošības noteikumi pastaigās, ekskursijās un pārgājienos

1. Pirms došanās ekskursijā vai pārgājienā atbildīgais pedagogs direktorei iesniedz rakstisku informāciju, kurā norādīts pārgājiena vai ekskursijas mērķis, maršruts, ilgums, dalībnieku saraksts, vecums, pārvietošanās veids, nakšņošanas vieta, saziņas iespējas un pirmās palīdzības sniegšanas iespējas.
2. Pastaiga (organizēta pirmsskolas vecuma bērnu pārvietošanās, nepārsniedzot 3 kilometrus lielu attālumu ārpus izglītības iestādes teritorijas) līdz 30 bērniem grupā tiek organizēta vismaz divu pieaugušo pavadībā, no kuriem viens ir atbildīgais pedagogs. Pirms došanās pastaigā atbildīgais pedagogs aizpilda pastaigu/ ekskursiju reģistrācijas lapu, norādot datumu, maršrutu, ilgumu, transporta veidu, ja tāds paredzēts, dalībnieku sarakstu.
3. Ekskursiju vai pārgājienu no 16 izglītojamiem grupā organizē vismaz 2 pieaugušo pavadībā, no kuriem viens ir atbildīgais pedagogs. Atbildīgais pedagogs ne vēlāk kā trīs dienas pirms došanās ekskursijā vai pārgājienā informē vecākus par pārgājiena vai ekskursijas mērķi, maršrutu, ilgumu, pārvietošanās veidu, nakšņošanas vietu, saziņas iespējām un pirmās palīdzības sniegšanas iespējām, ievērojot ceļu satiksmes noteikumus (Darba drošības un aizsardzības iekšējo noteikumu pielikums Nr.5).
4. Vecāki informē atbildīgo pedagogu par sava bērna veselības traucējumiem vai īpatnībām, ja viņam nepieciešama īpaša uzmanība, kā arī par saziņas iespējām ar vecākiem, norādot kontakttālruni.
5. Dodoties pastaigā, ekskursijā vai pārgājienā izglītojamie ir sezonai un laika apstākļiem atbilstošā apģērbā.
6. Ja izglītojamo aizvešanai uz ekskursiju vai pārgājienu vietām izmanto sabiedrisko transportu, iekāpšana transportlīdzeklī notiek pa grupām, iepriekš nozīmēta pieaugušā pavadībā. Pirmie transportlīdzeklī kāpj skolēni un pēc tam – persona, kura viņus pavada. Tādā pašā kārtībā notiek skolēnu izkāpšana no transportlīdzekļa.
7. Pirms došanās ekskursijā vai pārgājienā atbildīgā persona iepazīstina izglītojamos ar dabas aizsardzības kārtību un informē izglītojamos par indīgiem augiem un rūpļiem, kurus iespējams sastapt ekskursijas vai pārgājiena laikā.
8. Bīstamas situācijas gadījumā atbildīgā persona pārtrauc ekskursiju vai pārgājienu un informē par to skolas direktori.
9. Ekskursijas vai pārgājiena laikā atbildīgā persona nodrošina nepieciešamo drošības noteikumu ievērošanu.
10. Sastopoties ar sprāgstvielām vai citām bīstamām vielām, izglītojamais nekavējoties par to ziņo atbildīgajai personai un ievēro šādus piesardzības pasākumus:
 - 10.1. nekustināt no vietas, celt, mest vai sist pa bīstamus objektus;
 - 10.2. aizliegts izjaukt, nest uz mājām, likt ugunī vai ūdenī bīstamus objektus;
 - 10.3. distancēties pašam un atturēt no piekļūšanas objektam citus izglītojamos.
11. Ja noticis nelaimes gadījums, atbildīgā persona:
 - 11.1. cietušajam sniedz pirmo palīdzību;
 - 11.2. ja nepieciešams, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību vai organizē cietušā nogādāšanu ārstniecības iestādē;
 - 11.3. par nelaimes gadījumu nekavējoties informē skolas direktori un cietušā vecākus.

Ceļu satiksmes noteikumi

1. Izglītojamie un pavadošais personāls uz ceļa pārvietojas pa ietvi, gājēju ceļu vai gājēju un velosipēdu ceļu vai ceļa nomali. Ārpus apdzīvotām vietām gājēji, kuri iet pa brauktuves malu vai ceļa nomali, pārvietojas pretim transportlīdzekļa braukšanas virzienam. Velosipēdisti pārvietojas pa brauktuves malu vai ceļa nomali transportlīdzekļu braukšanas virzienā.
2. Bērnu grupas piedalās ceļu satiksmē diennakts gaišajā laikā pa ietvēm, gājēju ceļiem vai gājēju un velosipēdu ceļiem. Ja šo ceļu nav, tad pārvietojas pa ceļa nomali transportlīdzekļu braukšanas virzienā kolonnā ne vairāk par diviem bērniem rindā. Kolonnas priekšā un aizmugurē tās kreisajā pusē atrodas pieaugušais, kurš pavada grupu, turot sarkanus karodziņus.
3. Gājēji šķērso brauktuvi pa gājēju pārejām (pazemes vai virszemes). Ja šādu pāreju nav, krustojumos pa ietvju vai ceļa nomaļu iedomāto turpinājumu. Ja redzamības zonā gājēju pārejas vai krustojuma nav, brauktuvi atļauts šķērsot taisnā leņķī attiecībā pret brauktuves malu vietās, kur ceļš labi pārredzams uz abām pusēm.
4. Vietās, kur ceļu satiksme tiek regulēta, gājēji ievēro satiksmes regulētāja norādes vai gājēju luksofora signālu. Ja regulētāja vai luksofora nav, tad ievēro transportlīdzekļu satiksmes regulēšanas luksofora signālu.
5. Citos gadījumos gājēji iziet uz brauktuves tikai pēc tam, kad ir novērtējuši attālumu līdz transportlīdzekļiem, kas tuvojas, kā arī novērtējuši to braukšanas ātrumu un pārliecinājušies, ka brauktuves šķērsošana nav bīstama un ka netiks traucēta transportlīdzekļu satiksme.
6. Gājēji uz brauktuves nedrīkst kavēties vai bez vajadzības apstāties. Gājēji, kuri nav paguvuši šķērsot brauktuvi, apstājas uz drošības salas ceļu satiksmes normatīvo aktu izpratnē. Ja tādas nav, gājējs apstājas vietā, kur transporta plūsmas sadalās pretējos virzienos.
7. Gājēji drīkst turpināt šķērsot brauktuvi tikai pēc tam, kad ir pārliecinājušies, ka tas nav bīstami.
8. Gājējiem aizliegts šķērsot brauktuvi ārpus gājēju pārejas, ja ceļam ir sadalošā josla, vai vietās, kur uzstādīti nožogojumi gājējiem vai ceļu nožogojumi.
9. Ja tuvojas operatīvais transportlīdzeklis, gājēji nešķērso brauktuvi, dodot ceļu operatīvajam transportlīdzeklim.
10. Gaidīt autobusu, trolejbusu, tramvaju vai taksometru atļauts uz iekāpšanas laukumiem. Ja tādu nav, tad transportlīdzeklī gaida uz ietves vai ceļa nomales.
11. Tramvaja pieturās, kur nav iekāpšanas laukumu, uz brauktuves drīkst uziet, lai iekāptu tramvajā. Tas atļauts tikai tad, kad tramvajs pilnīgi apstājies, obligāti pārliecinoties, vai netuvojās kāds transportlīdzeklis. Pēc izkāpšanas no tramvaja gājēji atbrīvo brauktuvi.
12. Pasažieriem atļauts iekāpt transportlīdzeklī un izkāpt no tā pēc tam, kad transportlīdzeklis pilnīgi apstājies. No tā izkāpj no ietves vai ceļa nomales puses. Ja iekāpt bezsliežu transportlīdzeklī vai izkāpt no tā nav iespējams no ietves vai ceļa nomales puses, to dara no brauktuves puses, ievērojot piesardzību un neradot traucējumus citu transportlīdzekļu braukšanai.
13. Pasažieri, kuru sēdvietas aprīkotas ar drošības jostām, braukšanas laikā piesprādzējas.
14. Braukt ar velosipēdu pa brauktuvi vai ceļa malu atļauts personām, kas nav jaunākas par 12 gadiem. Velosipēda tehniskais stāvoklis atbilst drošas braukšanas prasībām.
15. Velosipēdisti pa ceļu brauc vienā rindā iespējami tuvāk brauktuves malai. Velosipēdisti var braukt arī par ceļa nomali un gājēju ietvi, netraucējot gājējiem.
16. Velosipēdistam aizliegts:
 - 16.1. braukt, neturot stūri;
 - 16.2. braukt, turoties pie cita transportlīdzekļa;
 - 16.3. pārvadāt kravu, kas traucē vadīšanu vai apdraud citus ceļa satiksmes dalībniekus;

16.4. vest ar velosipēdu pasažierus, izņemot bērnus vecumā līdz septiņiem gadiem, ja ir iekārtoti papildu sēdekļi un droši kāpšļi kāju atbalstam.

16.5. braukt pretēji drošas braukšanas prasībām, apdraudot sevi un citus ceļu satiksmes dalībniekus.